WASHINGTON D C

У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЛЮТОГО 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 26, 1970 No. 37. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 25 лютого 1970

В АМЕРИЦІ

В НЮ ЙОРКУ В ШПИТАЛІ 27-РІЧНА мати з Ню Джерзі народила п'ятернята, які здорові й почуваються добре на світі, хоч прибули до нього 6 тижнів завчасно. Ця мати, пані Марґарет Кінест вже має двоє дітей. Вона споживала „пігулки на родючість', які їй, як видко помогли. П'ятернята прийшли на світ впродовж 10-ох мінут. Немовлята важать від 3-ох до 4-ох фунтів, між ними є два хлопчики і три дівчини. Ці п'ятернята після народження перевезли з Колюмбійського Пресвітеріянського шпиталю до окремого шпиталю для дітей передчасно народжених при 168-ій вулиці і Бродвею.

КРАЙОВА РАДА БЕЗПЕКИ СТВЕРДЖУЄ, що є 1969 році в автомобільних катастрофах в ЗСА згинуло рекордово високе число осіб, бо аж 56,400, на два відсотки більше, як в 1968-му році, коли число вбитих на шляхах цієї країни осіб становило — 55,200. Директор Крайової Ради Безпеки Говард Пайл перестерігає американських водіїв авт, що в цьому 1970-му році число нещасливих випадків на автострадах і вулицях міст буде ще більше, коли американці не будуть обережніше їздити автами.

КОНСЕРВАТИВНА КОАЛІЦІЯ В КОНҐРЕСІ підтримує президента Ніксона, вона завжди виступала проти демократичних президентів. Ця коаліція складається з більшости республіканців та з більшости демократів із південних стейтів. В 1969 році вона 19 разів голосувала за урядовий проєкт на всіх 30 випадків, коли було поіменне голосування, а в 1968 році ця сама коаліція тільки 16 разів підтримала була президента Джансона на всіх голосуваннях, яких було 70. В більшості випадків коаліція здобула свою ціль, коли підтримувала дану справу.

НА ДРУГИЙ РІК „ДЕНЬ ВАШИНҐТОНА" ПРИПАДЕ не на понеділок 22-го лютого, але в той день будуть всі працювати, бо, починаючи з 1971-го року, згідно з рішенням Конґресу, День Вашинґтона будуть відзначувати в третій понеділок місяця лютого, який припаде в найближчому році, на 15-го лютого. Як відомо, Конґрес схвалив, щоб такі вільні дні, як День Колюмба і Ветеранів та День Праці і День Вашинґтона визначено на понеділки або п'ятниці, щоб федеральні урядовці й робітники мали триденні кінці тижня — вільні від праці.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що популярність президента Ніксона зменшилася з 62 до 58 відсотків. Попередні опитування були переведені в грудні 1969-го року, а найновіші були закінчені 22-го лютого. Опитування переводила агенція Луїса Гарріса. Опитувані невдоволені з тих заходів республіканського Уряду, які він зарядив для поборювання інфляції, і внаслідок яких сповільнюються темп збільшення економіки.

ТРИ АВТОМОБІЛЬНІ ФІРМИ НАРІКАЮТЬ на це, що нові авта продасться цього року на 16.6 відсотка менше в порівнянні з 1969 роком. Фордова Моторова Компанія повідомила, що її прибутки в 1969 році зменшилися в порівнянні з 1968-им роком. Корпорація Крайслер, Форд і Корпорація Дженерал Моторс стверджують, що в цьому році до 20-го лютого продали 853,871 авто, а минулого року в тому самому часі вони продали були 1,023,042 авта. Ці три продуценти авт продали від 11-20 лютого 185,871 авто, а рік тому — 229,029, на 18.8 відсотка менше як минулого року.

У СВІТІ

АРАБСЬКІ КРАЇНИ СХВИЛЬОВАНІ й обурені проти Швайцарії, яка загострила приписи щодо в'їзду до неї осіб з арабськими пашпортами. Швайцарський президент Ганс Петер Чуді заявив, що надалі допускатимуть до Швайцарії арабів тільки „з гуманних причин", себто задля лікування, або задля власного державного інтересу Швайцарії. Дотепер Швайцарія, Марокко, Тунізія і Альжир взагалі не потребували віз у взаємному комунікаційному русі. Ті обмеження Швайцарії прийшли внаслідку спричиненої арабським саботажем катастрофи швайцарського літака, в якій згинуло 47 осіб. Араби твердять, що вони тут ні при чому, дармащо спершу одна арабська організація призналася до того вчинку.

ЧИСЛО РЕСПУБЛІК ПОБІЛЬШИЛОСЬ на Британську Гуяну в Південній Америці, яка 23 ц. м. проголосила себе республікою. Формальну незалежність дістала Гуяна в 1966 році з автономним урядом і парляментом. Гуяна має величину приблизно стейту Кензасу з населенням 700.000. Вона залишиться в Британському Коммонвелті. В 53-членному парляменті права Народно - конґресова партія має 30 місць, найбільша опозиційна прокомуністична „Проґресивна" партія має 19 місць.

ДО ЄГИПТУ ПРИБУВ югославський президент Тіто з дводенними відвідинами. Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер привітав його сердечно, як лідера нібито невтрального бльоку держав. Нассер і Тіто конферуватимуть головно про теперішню надзвичайну напружену ситуацію між Ізраїлем і арабськими державами. Югославія — хоч комуністична, проте насторожена проти зросту совєтської потуги на Середземному морі, а Єгипет, хоч отримує зброю від СССР і потребує совєтської „опіки" в своєму спорі з Ізраїлем, боїться також попасти під повну залежність від Москви.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВІДЛИГА і зливні дощі спричинили повінь, яка залила передмістя міст, положених над більшими ріками. Зокрема — поверхня Райну піднеслась біля столиці Західньої Німеччини Бонну на 14 стіп. Припинено плавбу Райном. В Гайдельберґу треба було евакуювати кількадесят родин із будинків, що стали острівцями посеред вод.

КОМУНО - КИТАЙСЬКА ПРЕСА ТВЕРДИТЬ, що ЗСА і Японія „змовляються", щоб Вільний Китай, формально Республіку Китаю, що її китайські комуністи називають „клікою Чіянґ Кай-шека на Тайвані", проголосити, як самостійну державу. Китайські комуністи твердять, що американці і японці допомогли засудженому на Тайвані до хатнього арешту професорові Пенґ Мінґ-міневі втекти до Голляндії: він пропаґував перетворити Тайвань у незалежну республіку і це буцім-то відповідає Америці і Японії, які нібито готові допустити Комуністичний Китай до ОН на базі концепції „двох Китаїв". Комуністичний Китай вважає, що Тайвань є нероздільною частиною одного Китаю, а Чіянґ Кай-шек — це узурпатор, спертий на протекцію Америки.

Уряд плянує поширити протиракетну оборону

Вашинґтон. — Секретар оборони, промовляючи в спільній Сенатській Комісії Збройних Сил і Підкомісії Видатків на оборону, предложив урядовий плян, згідно з яким треба поширити протиракетну оборону і схвалити видатки на розбудову третьої групи оборонних ракет „Сейфгард", яка мала б знаходитися коло летунської бази Вайтмен в стейті Мізурі. Минулого року Конґрес після завзятої боротьби схвалив видатки на будову оборонних груп, де мають бути приміщені оборонні ракети „Сейфгард", тепер до цих двох місцевостей має приєднатися ще третя оборонна група в стейті Мізурі. Секретар оборони Лерд твердив, що ЗСА мусять розбудувати свою оборону проти керованих ракет, бо СССР розбудовує свої офензивні ракети так, що незабаром міг би загрожувати цій країні. Також і комуністичний Китай розбудовує свою атомову зброю і за кілька років може загрожувати атакою ЗСА. Уряд проєктує, щоб Конґрес схвалив на протиракетну оборону 920 мільйонів долярів, які треба б видати впродовж 12-ох місяців, починаючи з 1-го липня 1970 р. Плянується закупити площі під розбудову становищ для протиракетної оборони в інших місцях.

Президентська Комісія рекомендує Урядові армію добровільців

Вашинґтон. — Президентська Комісія, очолювана колишнім секретарем оборони Томасом С. Ґейтсом, мол., пропонує скасувати обов'язок військової служби до 30-го червня 1971-го року, і завести армію добровільців. Рівночасно Комісія проєктує збільшити платню членам збройних сил ЗСА. Комісія взяла до уваги всі протиарґументи проти армії добровільців, включно з тим закидом, що такі збройні сили добровільців були б великим риском під час війни, і що вони складалися б в більшості з чорних, убогих вояків. Комісія вважає, що добровільці в збройних силах ЗСА будуть доброю обороною країни під час миру, а під час війни мусіла б обов'язувати обов'язкова військова служба в збройних силах країни. Комісія оцінює, що збройні сили в числі 2.5 мільйона коштували б більше державну скарбницю на 3.3 більйона долярів в порівнянні з тими видатками, які тепер витрачається на збройні сили, що складаються з добровільців і з рекрутів, що їх покликали до війська на основі закону про обов'язкову військову службу.

Шульц заявляє, що Президент не допустить до поважнішого збільшення числа безробітних

Бел Гарбор, Флорида. — Секретар праці Джордж Шулц, промовляючи на зборах Виконної Ради Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій, запевняв представників зорганізованого робітництва, що президент Ніксон всіми можливими засобами буде старатися, щоб число безробітних значно не збільшилося внаслідок урядових заходів поборювати інфляцію. Шульц заявив, що Президент стурбований тим алярмом, який вчинили представники робітництва, боячися того, що відсоток безробітних вже збільшився до 3.9, і що цей відсоток мав би збільшитися до 6 відсотків. Президент казав Шульцові, що він є „активістом", коли йде про поборювання безробіття. Президент не виявив, якими засобами він може не допускати до збільшення відсотка безробітних Але секретар праці Шульц згадав, що Президент може звільнити фонди на федеральні будівлі, які тепер заморожені, а Федеральна Резервова Рада може зарядити зменшення відсотків від позичок, що оживило б негайно економіку країни.

Сенат схвалив безплатні другі сніданки для незаможних школярів

Вашинґтон. — Сенат голосами всіх присутніх сенаторів (85-0) схвалив суму 817 мільйонів долярів на те, щоб в школах незаможні діти могли діставати безплатні другі сніданки, а діти заможних батьків мають платити за полуденки в школах по 20 центів. За „незаможних" дітей вважають таких, батьки яких заробляють менше як 4,000 долярів для родини, що має 4 члени. В цьому фінансовому році на докормлювання дітей в школах Уряд витратив 415 мільйонів, в новому році цю суму збільшено до 817 мільйонів. В політичних колах сумніваються, чи Палата Репрезентантів схвалить таку високу суму, яку прийняв Сенат. Тепер з безплатних і дешевих полуденків користають в школах 6.3 мільйона дітей.

ПОВІДОМЛЕННЯ УРЯДОВЦЯМ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Згідно з проголошенням 27-ої Конвенції УНСоюзу з 2-го січня 1970 року, 60-денний реченець для вибору делеґатів і їх заступників закінчиться 3-го березня 1970.

Тому пригадуємо всім Відділам про цей остаточний реченець. Урядовці Відділів, які об'єднуються для вибору своїх делеґатів, повинні оформити такі об'єднання і перевести вибори делеґатів і їх заступників до згаданого реченця.

Виповнені повновласті делеґатів і їх заступників повинні бути вислані Головній Канцелярії не пізніше, як 10 днів після виборів.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

NOTICE TO UNA BRANCH OFFICERS

In accordance with the January 2, 1970 announcement of the 27th Convention of the UNA, the 60-day period for electing delegates and alternates will end on March 3, 1970.

All Branches are hereby reminded of this deadline. Branches merging for the purpose of electing delegates and alternates must complete arrangements for the mergers and elections before the afore-said deadline.

Credentials of Delegates and Alternates must be forwarded to the Home Office no later than 10 days after the election is held.

UNA HOME OFFICE

Ніксон і Помпіду потверджують давню приязнь ЗСА і Франції

Вашинґтон. — В минулий вівторок 24 лютого ц. р. президент Ніксон і його дружина сердечно вітали й приймали французького президента Жоржа Помпіду і його дружину у Білому Домі. През. Ніксон заявив, що „Франція є нашим найстаршим приятелем і нашим найстаршим союзником у світі. Мусимо знайти способи, щоби спільно співпрацювати для тих самих цілей, які були й двісті років тому — для свободи і незалежности всіх народів". Так само президент Помпіду підкреслював у всіх промовах і виступах давню приязнь між Францією і ЗСА, дармащо він звернув увагу, що „приязнь між державами не означає, що вони не можуть мати деяких непорозумінь". Обидва президенти нараджувалися впродовж двох годин у вівторок перед полуднем і також після парадного бенкету, що відбувся з участю 110 осіб. Коли Помпіду почав промовляти в Клюбі Крайової Преси, то 18-річна студентка Ів Берґер почала викрикувати „Французький Гітлер!" — її силоміць вивели з залі. Цей інцидент не перешкодив пресовій конференції французького президента. Він заявив, що „столицею Франції не є Каїро, але не є нею і Тель Авів". Він звернув увагу, що „Франція не є проти Ізраїлю" і коли Ізраїль має перевагу в повітрі над арабськими сусідами, то завдячує це французьким джетам „Міраж". Помпіду висловив переконання, що „Ізраїль повинен встоятися, тому, що існує", але повинен бути „частиною Близького Сходу, а не будь-чиїм мостовим причілком". Продаж французьких джетів Лібії виправдував фактом, що в Лібії „настала пустка, яку треба було виповнити" і що „краще, що виповнила її Франція, аніж мав зробити це хтось інший". Президент Помпіду буде у Вашинґтоні до четверга, після чого виїде на відвідини до Кейп Кеннеді, Сан Франсіско, Чікаґо й Ню Йорку. Посадники в Ню Йорку й Чікаґо заявили, що вони не прийматимуть Помпіду так, як це у звичаї супроти голов держав — очевидячки з уваги на великий відсоток тамошніх мешканців жидів. У Вашинґтоні арештовано 28 осіб з-посеред демонстрантів, між ними одного рабіна з Ню Йорку. Паралельно до нарад президента Ніксона й Помпіду — нараджувались державний секретар Віллям Роджерс і міністер закордонних справ Франції Моріс Шуман.

У Тант приспішено вернувся у зв'язку з терором проти цивільного летунства

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, який виїхав на тиждень до рідної Бірми у родинних справах, приспішив на три дні свій поворот до головної квартири Об'єднаних Націй в Ню Йорку у зв'язку з кризою, що настала в цивільному летунстві внаслідку суботньої катастрофи швайцарського літака, в якій згинуло 17 осіб. До Об'єднаних Націй прилетів із Фінляндії президент Міжнародної Федерації Товариств летунських пілотів, капітан Оля Форсберґ, і нараджувався із заступником У Танта, Ралфом Банчом. Форсберґ таврував Об'єднані Нації, що вони дотепер нічого не вдіяли проти терору, жертвою якого падуть цивільні літаки, їх пасажири й залоги. У Лондоні відбудеться конференція названої Міжнародної Федерації летунів, яка охоплює пілотів з 53-ох різних країн світу. На лондонському центральному летовищі припинено обслуговувати літаки 10-ох арабських держав і Ізраїлю з уваги на небезпеку життя обслуговуючих. В столиці Йорданії Аммані лідер найбільшої арабської революційно-партизанської організації Аль Фатах, Ясір Арафат, заявив, що палестинські підпільники-революціонери перевіряють тепер своє становище щодо ведення терору проти пасажирської летунської комунікації поза тереном Близького Сходу. За пресовими коментарями, насичений комуністами арабський-підпільний Народний Фронт для Визволення Палестини ледви чи погодиться припинити такі атаки. Австрія, Бельгія, Західня Німеччина, Голляндія і Люксембурґ зажадали скликання до Парижу на найближчий тиждень міжнародної конференції Европейської цивільної авіяції для устійнення спільної акції. Арабська преса обурюється, що світ таврує арабів, не ствердивши напевно їхньої вини в катастрофі швайцарського літака.

У Філядельфії підготовляють академію в честь ген.-хор. Тараса Чупринки

Філядельфія, Па. (О. Лний). — Для відзначення 20-річчя геройської смерти Головного Командира Української Повстанської Армії, сл. п. ген.-хор. Романа Шухевича - Тараса Чупринки відбудеться тут в суботу 7-го березня ц.р., в залі школи Бенджемін Френклін, Святочна Академія, яку підготовляє Діловий Комітет під патронатом Відділу УККА. Святочну промову виголосить ген. штабу ген.-полк. Павло Шандрук. Діловий Комітет є створений на базі комбатантських, молодечих і студентських організацій і входять до нього представники ОбВУА, Братства УССів, кол. вояків УПА, Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА і Карпатських Січовиків, організацій молоді Пласту і СУМА та Української Студентської Громади і ТУСМ-у. Українська молодь СУМА і Пласту, в рядах якого сл. п. Роман Шухевич як ідейний і взірцевий пластун черпав замолоду ідейне підложжя своєї життєвої дії, зголосили свою організовану участь в одностроях у цьому всегромадському відзначенні двадцятих роковин геройської смерти одного з найчільніших державних і військових мужів наших новітніх визвольних змагань. Слід, очевидно, сподіватися, що в суботу, 7-го березня не буде влаштована в Філядельфії жадна інша імпреза, а вся українська громада візьме численну участь у цій Святочній Академії. На програму Академії складатимуться святочний апель комбатантських і молодечих організацій з прапорами, відчитання уривків із Звернення Воюючої України, святкове слово ген. полк. П. Шандрука та збірна рецитація молоді Пласту, СУМА і Шкіл Українознавства. В мистецькій частині виступлять бандурист Роман Левицький, арт. Марія Лисяк і жіноче тріо „Анкор" в складі М. Штинь, О. Гевко і В. Длябога. Фортепіяновий супровід — проф. Зоя Маркович і А. Шуль. Мистецький керівник артист пл. сен. Володимир Мельник. У неділю, 8-го березня, будуть відслужені в усіх церквах Торжественні Св. Літургії і Панахиди, в яких прохається всі організації взяти участь з прапорами.

ЗБІРКОВА АКЦІЯ НА ДРУГУ КАТЕДРУ В ҐАРВАРДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ, У ВЕРЕСНІ ПОЧНЕТЬСЯ УДАРНА КАМПАНІЯ

Частина представників Фонду Катедри Українознавства під час З'їзду в Лорейн.

Лорейн, Огайо. — Українська Громада мусить жити своїм повним життям та в міру своїх сил задовольняти всі свої потреби й виконувати всі свої обов'язки, завжди мавши на увазі певний порядок вартостей. Мав це на увазі і З'їзд членів керівних органів та представників Фонду Катедри Українознавства в цьому огайському місті минулої суботи, 21-го лютого, схваливши продовжувати збіркову акцію фондів на другу катедру українських студій в Гарвардському Університеті, відкладаючи проте свою головну збіркову кампанію до вересня цього року з уваги на ведену тепер акцію допомоги потерпілим від землетрусу українцям в Югославії. Дехто з учасників З'їзду пропонував, щоб також головну акцію починати негайно, щоб „кувати залізо поки гаряче", але більшість і опісля Екзекутива ФКУ на своїх нарадах уважали, що рятунок життя важливіший від усього і тому рішили відкласти свою головну акцію до вересня, щоб тепер не припиняти могутнього розвитку гуманітарної акції допомоги братам в Югославії.

Нарід хоче знати

Після відкриття З'їзду та звітів — про які подано загальні інформації у вчорашньому виданні „Свободи" — над звітами розгорнулася широка дискусія, в якій представники ФКУ з багатьох місцевостей ставили запити та обговорювали питання, з якими вони зустрічаються серед народу в своїх громадах. Деякі з цих запитів і відповідей:

— Скільки виносить тепер бюджет катедри українських студій в Гарварді? Із переданої Гарвардові фундації на першу катедру українських студій Гарвард виплачує на ці студії 39,520 дол. річно.

— Як це сталося, що Катедра співпрацює з київською Академією Наук та університетом ім. Леніна в Совєтському Союзі? Ніколи нічого подібного не було. Це Гарвардська Бібліотека в потребі замовляє в тій Академії чи в тому університеті мікрофільми потрібних для українських студій публікацій, але сама катедра не має з тими установами нічого спільного.

— Як розуміти повідомлення, що теперішні виклади з української історії в рямках катедри українських студій не є „офіційні"? Справа в тому, що коли проголошено виклади, до участи в них зголосилося 35 студентів, але ці виклади ведуться українською мовою, якої більшість із зголошених не знали і їх треба було відправити. Виклади веде проф. д-р Олександер Оглоблин. На наступний рік запрошений на гостинного професора української літератури проф. Залеський з Праги.

Анонімова пожертва $ 20.000

Відповідаючи на запит про влаштування українського відділу в Гарвардській бібліотеці, проф. О. Пріцак поін-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЧИКАГО ВІДЗНАЧУЄ УРОДИНИ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Чикаґо (С. Г.) — З ініціятиви парафії св. Володимира і Ольги постав в Чикаґо Громадський Комітет для зшанування 78 роковин Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа Сліпого, голови Синоду Єпископів Помісної Української Католицької Церкви. З рамені Громадського Комітету відбудеться Святочна Академія в суботу 28 лютого ц. р. в залі школи Шопена. В програмі: виступи хорів „Прометей" і „Чайка", молоді, слово проф. Романа Завадовича, та будуть схвалені відповідні резолюції в справі Українського Католицького Патріярхату.

КУРС МОДЕРНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НА АМЕРИКАНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В ВАШИНҐТОНІ

Проф. д-р Іван Лисяк-Рудницький, професор історії на Американському Університеті в Вашинґтоні, Д. К. провадить цього семестру перший на тому університеті курс модерної історії України (Модерн Юкрейн). Це курс для пост - ґрадуантів. На ньому вписано 15 студентів, в тому двох українців.

ВИКЛАДАТИМУТЬ ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дітройт. — У місцевому Вейнському університеті в третьому кварталі цього академічного року розпочнуться виклади з історії української літератури, на англійській мові, коштом університету. Викладатиме д-р Гумецька. При тому ж університеті вже розпочався 5-ий квартал Курсу української мови, під ч. 202, а новий такий курс розпочнеться у вересні 1970. Хто з українських студентів хотів би формально завершити своє знання української мови в університеті й одержати потрібні кредити для своїх студій, можуть тепер складати іспити у лектора університету п-і Л. Приходько.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЦЕ-КОНСУЛ ДОПОВІДАТиМЕ В КЛЮБІ КРУГЛОГО СТОЛА

Ню Йорк. — В четвер 26 лютого ц. р. тут у залі Фрідом Гавз при 20 Вест 40-а вулиця відбудеться заходом Клюбу Круглого Стола доповідь віце-консула Ізраїлю Еґуда Г. Мучлі на тему „Арабсько-ізраїльський конфлікт і роля Совєтської Росії в ньому". Початок о год. 7.15 вечора.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР Б. БОЙЧУКА У ДІТРОЙТІ

Заходом Дітройтського відділу АДУК і Об'єднання Жінок ОЧСУ, відбудеться дня 28 лютого ц. р. у Дітройті, літературний вечір поета Богдана Бойчука з Ню Йорку. У програмі доповідь про творчість поета д-р А. Гумецької, проф. мишиґенського університету, та читання творів у виконанні студенток тутешніх університетів. Після слова Богдана Бойчука, відбудеться постава фрагментів драми „Голод" з балетом і рецитаціями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неперевершена вартість

Однодушною опінією на з'їзді членів керівних органів і представників Фонду Катедри Українознавства в Лорейні, Огайо, в суботу 12-го лютого цього року було, що встановлення катедри українських студій в престижевому Гарвардському університеті і плян встановити в тому університеті ще дві катедри і створити Інститут Українських Студій треба вважати за одне з найбільших досягнень українців в ЗСА. Цю опінію потверджують інші, включно з нашими братами по той бік залізної заслони. Коли ми недавно мали нагоду розмовляти з одним із відвідувачів з України і спитали його, що з нашої активности тут, в Америці, справило найбільше враження, сподіваючись, що він скаже — пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, його відповідь була негайна і з переконання: українські студії в Гарварді! Але найбільш вимовним доказом неперевершеної вартости цих студій може послужити факт, що дослідами історії Київської Руси в Гарварді тепер відатиме не, як досі, Російський Дослідний Інститут, а катедра українських студій. Пригадуємо, як ще десять років тому УНСоюзові кільканадцять американських університетів відмовили дати свою фірму на Англомовну Енциклопедію Українознавства, у деяких випадках одверто пояснюючи відмову тим, що у цій книзі історію Київської Руси з'ясовується як початок української нації.

Можна було б навести багато інших прикладів. Згадати б тільки, що від короткого часу встановлення українських студій в Гарварді замовлення на англомовні видання УНСоюзу з багатьох університетів значно збільшились і вже заключено домовлення з поважними видавництвами на дальші видання таких книг, як „Історія України" Михайла Грушевського, „Українська література" Кларенса Меннінґа та інші. Зацікавлення українською наукою й українською правдою зростає на очах. Що більше, ряд інших університетів виявив зацікавлення встановленням катедр українських студій.

Це — тільки початок, бо катедра цих студій в Гарварді існує заледве один рік. Легко можна собі уявити цей розвиток за кілька років, коли існуватиме Інститут Українських Студій з катедрами історії, літератури і мови. Вартість справді неперевершена. Не сумніваємося, що наше жертвенне громадянство допоможе цю велику мету осягнути.

Відвідини Помпіду

Франція була першою европейською державою, яка визнала З'єдинені Стейти, підписавши з ними — з великою заслугою Бенджаміна Френкліна — договір 6 лютого 1778 року, під час Визвольної війни, в якій Франція дала З'єдинаним Стейтам активну допомогу. Маршал Ляфаєт став символом американсько - французької приязни. У першій і другій світових війнах Америка сторицею віддячилась Франції, а після тих воєн своїми плянами, спершу Дозе-Янґа й опісля Маршалла, підняла з упадку французьку економіку. Відродження політичної й господарської сили Франції скріпило її національну гордість: це й стало психологічною базою політики Шарля де Голля, який „унезалежнював" свою країну від нібито верховодства Америки.

Американсько - французькі взаємини, що погіршились були за де Голля, направились внаслідок відвідин президента Ричарда Ніксона у Парижі в лютому минулого року. Коли де Голль відійшов від влади і його наступником став Жорж Помпіду, який почав класти більший натиск на практичні справи, аніж на престиж, атмосфера ще більш покращала. Все ж псували її розбіжні становища Франції й ЗСА супроти двох закордонних проблем: В'єтнаму й Близького Сходу. Франція критикувала американську участь у В'єтнамській війні, — критикувала Ізраїль за його нібито агресію проти арабських сусідів у червні 1967 року. Недавній продаж 100 джетових бомбовиків Лібії, яка за свого нового уряду заприязнилась з Єгиптом, кинув тінь на взаємини Франції і ЗСА.

Проте, американська державна політика не може керуватися настроями частини своїх громадян. Проізраїльська політика ЗСА має свої межі, бо ЗСА не можуть робити собі завзятим ворогом увесь арабський світ і штовхати його в обійми Москви. Франція відтягла свої збройні сили з інтеґрованих сил НАТО, але залишилась його членом. Франція й Америка надто тісно пов'язані своїм минулим, своєю географією, свідомістю взаємних і обопільних інтересів, щоб не поладнати згідливо суперечки. Тому нема ніякого сумніву, що відвідини французького президента Жоржа Помпіду у Вашинґтоні приведуть до поліпшення, а не до погіршення взаємин між цими державами, без уваги на демонстрантів проти Помпіду.

В. Ткач

ПАЦИФІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА В ЕВРОПІ

Пацифістична пропаганда — це явище не лише сьогоднішнього дня. Мало воно місце й перед другою світовою війною, що, одначе, тієї війни не стримало. Тепер ця пропаганда зустрічає зрозуміння в усе ширших колах суспільства країн західнього світу. І в цьому немає нічого дивного: людство не хоче повторення світових воєнних катаклізмів і їх боїться. При нинішньому стані воєнної техніки світова війна означала б жахливу катастрофу для всіх, хто був би втягнений в обсяг воєнних дій.

Здавалося б, що небажання воєнних комплікацій настільки вже вкоренилось у свідомість суспільств цивілізованих країн світу, що пацифістична пропаґанда вже майже зайва. Проте, саме в останніх часах вона посилюється: преса, радіо, телевізія, кінофільми переповнені описами страхіть, що несуть за собою війни, і жахливих страждань невинного цивільного населення. Все це так реально й потрясаючо представлене, наприклад, у деяких кінофільмах, що належно кожний, хто їх бачив, мусить раз на завжди виклясти всяку війну й стати переконаним, фанатичним пацифістом. І тому нинішній пацифізм — це справді шляхетне і людяне явище.

Але, все таки, приглядаючись сучасній пацифістичній пропаґанді, годі позбутися думки, що за нею в багатьох випадках стоять просовєтські елементи. Чи це тільки збіг обставин, що ця пропаґанда посилюється власне в той час, коли уряди деяких держав Заходу розпачливо намагаються дійти до якогось порозуміння або й наближення з СССР?

Вартим занотування є один факт: недавно преса Західньої Німеччини широко коментувала нібито існуючий стратегічний плян ЗСА, за яким, на випадок тотальної війни з СССР, мали б бути збомбардовані атомовою зброєю також міста Західньої Німеччини. Частина німецької преси, не зважаючи на спростування з офіційного боку, робила з цього нібито факту такий висновок: усунути небезпеку атомової катастрофи можна тільки шляхом уникнення війни, а такого уникнення можна досягти лише шляхом порозуміння з СССР. Коли ж СССР ставить дуже тяжкі умови, без яких з ним порозумітися не можна, то нічого не вдієш — якщо хто не бажає воєнної катастрофи, мусить прийняти умови (себто, фактично, диктат) Москви...

І до такого висновку спонукують ті кінофільми, телевізійні програми, радіовисилання, статті в пресі і безліч спогадів з останньої світової війни у різних ілюстрованих журналах, які провадять пацифістичну пропаґанду.

Справа представляється дуже просто. Совєтський Союз сам, мовляв, не бажає вибуху нової світової війни. Але він почуває себе загроженим американським та наростаючим німецьким імперіялізмом. А тому треба дати йому докази, що такої загрози немає. Для цього необхідно не тільки закрити очі на все те, що діється в самому СССР (уярмлення не-російських народів, культурний і економічний гніт всього населення СССР і т. і.), не тільки „не втручатися" у справи Чехо - Словаччини чи вважати, що „доктрина Брежнєва" це „внутрішня справа" країн комуністичного блоку, — цього не вистачає, бо треба ще йти на далекойдучі поступки вимогам Москви, приймаючи її диктати в тих чи інших питаннях міжнародного характеру, що поставило б у загрозливе становище західній світ.

Назагал треба ствердити, що перед у пацифістичній пропаґанді веде Москва, а за нею просовєтські політичні кола в країнах Заходу. Тим часом варто пригадати, яке становище займала комуністична партія СССР до пацифізму в своїй офіційній програмі ще в 30-ох роках. Наводимо такий пророчистий уступ: „Гасла пацифізму, міжнародного роззброєння за капіталізму, третейських судів тощо — це не тільки реакційна утопія, але й прямий обман трудящих, спрямований на роззброєння пролетаріяту і відтягання його від завдання роззброєння експлуататорів" (Програма ВКП(б). І якщо хтось буде твердити, що ці погляди російських комуністів належать до минулого й тепер не стосуються на практиці, то хай лише зверне увагу на сучасні заяви офіційних представників совєтської Москви, згідно з якими вона визнає т. зв. визвольні війни нібито поневолених народів (Азії, Африки, Латинської Америки тощо) й обіцяє їм всебічну підтримку, або на колишні, але не так давно проголошувані твердження Хрущова, що війна Москві не потрібна, бо і без неї „капіталізм скінчить своє існування на кладовищі".

Пацифізм і позірний мир потрібний тепер Москві, як та ленінська „передишка", щоб під їх прикриттям побороти свої внутрішні труднощі й далі провадити розкладову акцію в „капіталістичних країнах", підтримувати „визвольні війни" і т. і., в результаті чого, як думає Москва, західній світ таки знайде своє пристановище на кладовищі...

Який же вихід? Чи в когось не може виникнути думка, що автор цих рядків проповідує конечність превентивної війни проти СССР, щоб усунути джерело постійної небезпеки для самого існування західньодемократичного світу? Це був би зовсім безпідставний висновок. Війна — це жахлива катастрофа для всього людства — може в першу чергу для уярмлених Москвою народів, території яких не уникнуть атомового катаклізму. І тому Захід поступає правильно, коли шукає способів уникнення війни — і шукає їх зовсім щиро, а не з таким гіпокритством, як це робить Москва.

Проте, на наш погляд, Захід повинен би винайти способи, щоб у своїй політиці супроти СССР не давати йому принаймні нових концесій, не допомагати йому переборювати його внутрішні й зовнішні труднощі шляхом господарчих зв'язків або шукаючи з ним „наближення" і навіть „приязни" та не знецінювати цією своєю політикою „наближення" уярмлених Москвою народів, а може і всього населення СССР, які саме тепер ставлять спротив імперському комуністичному режимові і які оцим своїм спротивом мають таки вигляди спровадити упадок російсько - совєтської імперії і тим „визволити" Захід від постійної загрози зі Сходу і від жахливого марива нової світової війни.

Але такі й подібні голоси представників уярмлених народів не знаходять жадного послуху в міродайних колах політики Заходу. Навпаки, такі голоси вислухують нехотя, їх збувають часом іронічними посмішками, а їх авторів вважають малощо не за „підпалювачів війни"...

Історичні події ідуть поволі. Але вони йдуть невідхильно в одному напрямку: хтось має виграти „перегони", — демократичний Захід чи комуністично - тоталітарний Схід. Але „мирного співіснування" поміж цими протилежними системами і світоглядами бути не може. Час покаже, хто мав рацію: ті, що шукали приязни з СССР, чи ті, які перестерігали проти не тільки небезпеки, але й безвиглядности такої неприродньої приязни.

Іван Задорожний

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ

(2)

Не входячи у дрібничкове висловлювання, хочу зазначити, що дорібок є вже не малий: симфоній понад сто, опер — теж понад сто, симфонічних поем коло 30, танкових і концертових сюїт кількадесят, фортепіянових і скрипкових концертів теж не мало, сольових та хорових творів (включаючи і великі кантати) безліч.

Обов'язком кожної української родини було б мати у себе повну бібліотеку на платівках у можливо найкращому виконанні. Ті ж речі треба було б порозсилати по всіх університетах, коледжах та музичних школах і бібліотеках з відповідними інформаціями. В такій бібліотеці знаходилися б композиції - твори композиторів від Д. Бортнянського і А. Веделя до М. Лисенка; від В. Матюка до М. Вербицького та С. Людкевича і В. Барвінського; від М. Гулака - Артимовського до Л. Ревуцького, Б. Лятошинського і т. д. Входили б тут теж історичні, побутові, козацькі, обрядові пісні в артистичному опрацюванні наших мистців-композиторів мініятюр як М. Леонтовича, К. Стеценка, О. Кошиця, В. Ступницького та ін.; популярні народні і авторські пісні у гуртовому співанні; пісні визвольної боротьби галицької і великої України, що мусять бути записані тепер — а то пропадуть. Далі — колективне видання співів до церковних відправ.

Надзвичайно важливим завданням буде влаштовування програмових симфонічних концертів та вистав нових опер, у якнайкращому оформленні, концертів наших артистів, головно молоді.

Обов'язково не забувати про пам'ятники Т. Шевченкові у Вінніпезі, Вашингтоні і Буенос Айресі. Рік - річно величавий фестиваль української культури мусить бути презентований політичним провідникам Канади, Америки і Арґентини (по можливості і в інших країнах). Поза тим центральна організація кожного більшого міста Америки, Канади чи деінде мала б за своє завдання організувати такі вистави чи концерти у формі субскрипцій для своєї й чужомовної публіки. У порозумінні і в співпраці з центральним урядом музичного керівництва все це можна привести до сталого існування для свідоцтва живучости і життєздайности нашого народу.

Отже, цілями Української Музичної Фундації було б збереження, поширювання та дальший розвиток української музичної культури в наступний спосіб:

— Створення Центральної Музичної бібліотеки творів українських композиторів і праць з української музикології.

— Зібрання музичних унікатів в рукописах або відписах, якщо такі залишаються в посіданні авторів або приватних осіб.

— Переклад українських вокальних творів, як опер, кантат, сольоспівів та хорових композицій на чужі мови (англійську, французьку, німецьку, італійську, еспанську тощо) та послідовно їхнє видання.

— Видання фонографічних платівок творів (можливо всіх) українських композиторів.

— Організування у світових центрах концертів української симфонічної, оперової, інструментальної, хорової, сольової музики та балетів.

— Дбати про те, щоб великі твори української музики, як симфонії, симфонічні поеми, опери, інстр. концерти, хорові кантати та народні пісні увійшли в світовий музичний репертуар.

— Створити фонди для музичних конкурсів, премій та стипендій для студентів, творців та працівників української музичної культури.

— Уділяти субвенції для потребуючих українських музичних мистців.

— Видавати музичні праці і допомагати існуючим музичним видавництвам.

— Підготовляти оркестрові матеріяли із симфонічних, оперових та різних інших творів українських композиторів для їх виконування або випозичування.

— Розвивати всяку іншу діяльність в дусі наведених вище цілей.

Щоб перевести це у життьову дійсність, потрібний сталий вистачальний фонд. Таке підприємство напевно піднесло б народню свідомість і причинилися б до ідентифікації молоді і старших у багатстві своєї культури, головно тоді, коли ми всі виставлені на здавалося б подавляючий натиск нещасного, зле зрозумілого „модернізму" і збанкрутованих атоналізмів, атеїзмів, гіппізмів та інших пошестей, що загрожують передусім нашій молоді.

Багато можна було б ще про всі ці справи роздумувати і плянувати, але найважливішим є почати діло. Отож, наприклад, хотілося б видати з нагоди ювілейних роковин твори С. Людкевича (90-ліття народин), Кошиця (50-ліття Української Державної Капелі), М. Гайворонського (20-ліття його смерти відзначено лише кількома статтями у нашій пресі). Їхньої музики тепер вже майже не уживається, а вона така рідна у творчості цих трьох композиторів.

Та чи мусимо ми чекати аж ювілеїв, щоб зрушити загальне задубіння із мертвої точки? Напевно ні! Скільки то нашого сантименту лишається за рідною піснею, за кожним новим твором! У себе ми шукаємо свого Бетговена, свого Ваґнера, Ґріґа, Штравса, Дворжака чи Сібеліюса. Може це занадто амбітно, але ми напевно ще не відкрили багато талановитого матеріялу. Композиції - твори мусять виконуватися, а тоді публіка і професійна критика зможуть сказати своє слово.

Досі нас представляли як народ мужиків, без високої культури — і досі всі ансамблі приїжджають за дозволом Москви не з клясичними творами, але з етнографією. Отже, за нами лишається завдання представити все наше у відповідному світлі. Так, як на відповідному рівні мусять бути представлені народні пісні і танки, авторські твори великого формату мусять знайти запотребування і зрозуміння наперед у нас самих, а далі у чужомовному оточенні. І за прикладом невмирущого „Щедрика", що у вільному перекладі став інтеґральною частиною американського „Кристмесу", так і інші коляди, пісні і музичні твори у відповідному перекладі та пристосуванні можуть стати новим надбанням американського і взагалі чужомовного довкілля. І так зможемо пробитись у політичне думання чужинців. Очевидно, хіба, що речі у доброму виконанні зроблять те, що ні промови, ані бенкети доконати не зможуть. Може там, де ми не можемо пробитись у політичне думання американського довкілля, наша пісня, наші коляди, наша музика стали б помостом для порозуміння і радісного культурного співжиття.

Так на порозі нового десятиліття і у зв'язку з сьогочасним кличем „великого бажати" — придивімся добре нашим потребам. Головним чином потребам нашого культурного життя, нашим потребам на будень та свято, і хай все попереднє виглядає не як „максималка" і може навіть нереальна програма культурних „мрійників", а як доцільне прямування цілого народу, що здає собі справу із важливости пропонованого діла.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ:

ПРО ЛІТЕРАТУРНУ СПАДЩИНУ ФЕДОРА А. ЩЕРБИНИ

У приватному Архіві в Ню Йорку зберігаються не друковані досі українські літературні твори відомого кубанського діяча, колишнього члена - кореспондента Російської Академії наук Ф. А. Щербини (1849-1936). Це: 1) „Чорноморці", віршована історія чорноморських козаків, 2) „Богдан Хмельницький", драма, написана віршами, 3) „Петро Кубанець", поема, 4) „Присвячується шовіністам", вірш, „Байка про Ромула й Рема".

Усі тексти — власноручні рукописи автора, написані чорнилом. Письмо читне, папір ще в доброму стані. Але оскільки це все в одному примірникові, то є небезпека, що ці цінні тексти можуть загинути. Ніяких плянів щодо їх видання, скільки знаю, у власника архіву немає. Тож хай ця замітка буде хоч історичним записом і згадкою, що цей видатний науковець, який ще свої спогади писав російською мовою (вони зберігаються в тому ж архіві, їх 4 томи, понад 2,000 сторінок), написав і літературні твори, та ще й українською мовою. Це особливо важливе для визвольної боротьби кубанських українців.

В. Ч.

Ню Йорк

ДВІ ПРОБЛЕМИ НЕЗВИЧАЙНО ВЕЛИКОЇ ВАГИ

Одна — це вміщення відповідних матеріялів про українську етнічну групу в ЗСА у 10-томовому виданні „Творці Америки", що запланувала „Енциклопедія Британіка". Вістка про це появилася в ч. 34 „Свободи" з 20 лютого ц. р. Там подано, що цим займається Ліга АУП (відділ УККА) в Чикаго. Думаю, що цій проблемі повинні присвятити багато більше уваги наші науковці і громадські установи. З цього твору черпатимуть свої відомості про українців учні гайскулів, студенти коледжів, журналісти і політики.

Те, що там буде вміщено про нас, може вийти нам на користь або на шкоду.

Друга проблема облетіла нашу пресу непомітною трирядковою інформацією: „В Канаді на 100 жидів 10 мають університетську освіту, на 100 китайців — 9, на 100 українців — 2".

У ЗСА така статистика мені невідома, але з моїх спостережень виходило б, що тут, якщо йдеться про жидів, ситуація ще краща, а якщо про нас — ще гірша. Знаю також від самих таки жидів, що справу високої освіти трактують вони наче заповідь Божу. Думаю, що і наш підхід до цієї справи повинен бути такий самий...

Д-р Осип Андрушків

РЕЗОЛЮЦІЇ X КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

що відбувся 24-26 жовтня 1969 в Ню Йорку

(7)

Українська жінка в поневоленій Україні

Українське населення поневоленої України стоїть під загрозою біологічного знищення, а засобами цього знищення є обтяження української жінки непосильною фізичною працею і унеможливлювання їй виконувати супроти своїх дітей виховні обов'язки.

Але навіть у цих найважчих умовинах найбільшу заслугу в збереженні національного і релігійного первня молоді України має українська мати.

Комісія закликає УККА і центральні громадські організації звернути увагу світу, особливо Організації Об'єднаних Націй, на безприкладний в історії духовий і фізичний геноцид українського народу.

В українському культурному процесі на еміґрації жіноцтво є поважним чинником. Умовини жінки-мистця далеко трудніші, ніж у її товариша-мистця. Жінка більше обтяжена родинними обов'язками і має менші можливості самовияву. Тому українська громада повинна з більшою увагою ставитися до творчих виявів жінок-мистців і їх підтримувати.

Зберігання українських традицій у нашому побуті — це один із засобів втримання нашої окремішности у діяспорі. Тому треба плекати наші традиції, нашу обрядовість, як це вже роблять жіночі організації. Потрібна співдія нашої Церкви і громади, щоб увага для наших традицій і справжнє зрозуміння їх охопили якнайширші круги.

Наше музейництво в ЗСА постало і розвинулося у великій мірі заходами жіночих організацій. Високовартісні твори народного мистецтва, які можуть бути втрачені у приватних домах, мають зберігатися в наших музеях, і в цьому напрямі потрібно освідомлювати український загал.

Координація праці жіночих організацій

Комісія вважає, що для кращого висліду праці українських жіночих організацій на терені ЗСА потрібна її постійна координація. Передусім ця координація повинна здійснюватися в ділянці дошкільного виховання, вишколювання кадрів виховниць, праці з жіночою молоддю і молодими матерями з метою передати їм ідейні й культурні вартості нашого народу.

Співдія українських жіночих організацій ЗСА повинна проявлятися також в акціях серед українського і чужинного громадянства: у відзначуванні загальнонаціональних річниць, влаштовуванні свят жінок-героїнь, товариських зустрічах та політичних, пропаґандивних і маніфестаційних акціях.

Молодечі організації

1. Українські молодечі організації, учасники X Конґресу Американських Українців, заявляють про свою духову єдність з молоддю в Україні в її боротьбі за індивідуальну та національну свободу і якнайрішучіше протестують проти всяких форм гноблення українського народу.

2. Виховний ідеал українця в діяспорі — це повноцінний громадянин країни свого поселення, пов'язаний з українським народом тісними вузлами української культури і мови, з християнсько-етичними вартостями і творчою дією для України.

3. Українські молодечі організації закликають старшу українську молодь, зокрема студентство, включитися в зорганізоване українське і американське професійне та політичне життя.

4. Всі українські молодечі організації повинні включити в свої програми спортову діяльність, оформлену Централею, і здобувати відзнаки фізичної вправности.

5. Наша виховна політика мусить ставити своєю ціллю організацію курсів української мови та літератури при американських університетах, в яких студіює українська молодь.

6. Комісія вважає за необхідність переведення всемолодечого здвигу молоді.

7. УККА повинен перевести статистичне обслідування українського громадянства в Америці.

8. УККА повинен звернути увагу на всесторонню допомогу українським студентським організаціям.

9. Домагаємось відмолодження Екзекутиви УККА.

10. Закликаємо Відділи УККА втягати до активної праці молоді сили.

11. Щоб запобігти процесам асиміляції, закликаємо Екзекутиву УККА обміркувати можливість створення Літнього Університету і допомогти зорганізувати таку наукову інституцію, де б плекалося українську мову, літературу, історію, культуру.

12. Закликаємо УККА вживати всіх можливих заходів для видання англомовних праць про Україну в акредитованих університетських пресових установах.

У церковних справах

Комісія в церковних справах, яка відбула свою Сесію 25-го жовтня 1969 року в присутності 150-ох делеґатів, у тому числі багатьох духовників, представників усіх Українських Церков, обміркувала й продискутувала цілий ряд проблем, зв'язаних з існуванням і діяльністю наших Церков у ЗСА, а також у діяспорі, і у висліді цього оформила такі резолюції:

1. X Конґрес Українців Америки вітає Ієрархів Українських Церков і висловлює радість з росту тих Церков і провідної ролі їх в національному житті.

2. X Конґрес Українців Америки висловлює побажання, щоб у наших Церквах дійшло до повної єдности, що матиме конструктивні наслідки для нашого загального суспільно - громадського життя тепер і на майбутнє.

3. Щоб Українські Церкви могли виконувати свою місію, X Конґрес Українців Америки закликає нашу молодь в більшому числі присвячуватися духовному станові. Для осягнення цієї цілі побажаним є, щоб українські школи більше звертали увагу на покликання до духовного стану серед молоді.

4. В зв'язку з історичною подією відбуття Синоду Українських Католицьких Владик у Римі, на якім відбулося усамостійнення Української Помісної Католицької Церкви з патріярхальним устроєм, X Конґрес Українців Америки вітає Його Блаженство Верховного Архиєпископа Кир Йосифа та всіх Владик, учасників Синоду і висловлює радість та повну підтримку в переведенні всіх його постанов у життя.

5. X Конґрес Українців Америки шле привіт Блаженнішому Митрополитові Української Православної Церкви в ЗСА Іоанові.

6. X Конґрес вітає історичний Надзвичайний Собор Української Автокефальної Православної Церкви, який відбувся у вересні цього року в Европі, і шле щирий привіт новообраному Митрополитові Мстиславові.

7. X Конґрес Українців Америки вітає Первоієрарха Української Православної Церкви в Америці Преосвященного Андрія.

8. X Конґрес Українців Америки вітає Голову Української Автокефальної Православної Соборноправної Церкви, Архиєпископа Григорія.

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА і ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

ЗАКЛИК ПРЕЗИДІЇ І СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

У СПРАВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ В ЮГОСЛАВІЇ

Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців інформує українське громадянство у всіх країнах нашого поселення про те, що у висліді дотепер пороблених заходів в справі допомоги українцям - жертвам землетрусу в Югославії наладнано організацію такої допомоги, встановивши потрібні зв'язки з міжнародними допомоговими організаціями та з офіційними чинниками в Югославії. Рівночасно, Президія з признанням відмічує, що українське громадянство з повним зрозумінням відгукнулося на ініціятиву Ради Суспільної Служби СКВУ в справі допомоги нашим братам в Югославії.

В погодженні з Президією Секретаріяту СКВУ Координаційна Рада Суспільної Служби в ЗСА уповноважила З'єднаний Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) зайнятися організацією і координацією всієї допомогової акції. Закликаємо всі українські центральні репрезентації та крайові організації підтримати допомогову акцію, організуючи на місцях збіркові комітети. Допомогу можна давати в грошах, речах, харчах тощо.

На терені ЗСА збірковий головний пункт приміщується у Джерзі Сити і туди просимо спрямовувати свої посилки:
United Ukrainian American Relief Committee, c/o Mr. Marian Kots, Director, 1213-1217 Sumit Avenue, JerseyCity, N.J. 07307

Гроші, призначені на „Допомоговий фонд українцям в Югославії", просимо слати на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, 5020 Old York Rd., Philadelphia, Pa. 19141. Tel. (215) GL 5-3774

На терені Канади у всіх справах просимо звертатися на адресу Суспільної Служби:

Ukrainian Felfare Service, 362 Bathurst St., Toronto, Ont.

Ukrainian Welfare Service c/o Ukrainian Canadian Committee, 456 Main Street, Winnipeg, Man.

По інформації просимо звертатися на адресу Ради Суспільної Служби СКВУ:
Welfare Council, 362 Bathurst Street, Toronto, Ontario.

ПРЕЗИДІЯ І СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ

Ню Йорк, 20 лютого 1970

Допомога українцям в Югославії та з'їзд делеґатів були темою нарад Головної Управи „Самопомочі"

Ню Йорк (І. П.) — В середу, 11-го лютого, тут відбулися чергові наради Головної Управи ОУА „Самопоміч", одною з головних тем яких була справа допомогу українцям в Югославії і Польщі та майбутній з'їзд делеґатів цієї установи.

Наради відкрив в годині 6:45 вечора і ними проводив голова п. Степан Спринський, який по привітанні присутніх, подав порядок нарад, що його прийнято без змін. Секретарював п. д-р Василь Палідвор, який відчитав протокол із попереднього засідання.

В нарадах взяли участь члени Головної Управи: п. С. Спринський, мґр. Є. Лозинський, проф. Б. Стефанович, інж. М. Пінковський, д-р В. Палідвор, мґр. Б. Ластовецький, інж. Р. Раковський, д-р В. Савчак, п-ні С. Бартко, п. Л. Пришляк.

По звітах Президії Головної Управи і дискусії, в якій обговорено участь у зборах Відділів, активність поодиноких Відділів та стан каси, а зокрема збірку на залишенців та її розподіл, основніше обговорено справу делеґатського з'їзду, справи журналу „Наш Світ" та справи допомоги потерпілим у Югославії і потребуючим у Польщі.

Про підготову і порядок нарад делеґатського з'їзду ОУА „Самопоміч", який має відбутися 11 і 12 квітня ц. р., інформував головний секретар д-р В. Палідвор. По обговоренні поодиноких точок нарад, рішено покликати Статутову Комісію у складі: мґр. Є. Лозинський, д-р В. Палідвор, д-р П. Кобзар, мґр. Б. Ластовецький і мґр. В. Стецьків.

Головна Управа одноголосно подала рекомендації Статутовій Комісії, щоб усунути точку статуту ч. 24, та узгіднити всі спірні питання, щоб тим сконсолідувати всі сили до розбудови організації, успішного виконання важливих статутових завдань на добро українській спільноті, а зокрема в добро потребуючих братів, яким ОУА „Самопоміч" є покликана допомагати.

Справи органу „Наш Світ" реферували голови Видавничої і Редакційної Колеґії: мґр. Є. Лозинський і д-р В. Савчак. Обі Комісії поробили дальші заходи, щоб цей одинокий суспільно-економічний орган поставити на висоті своїх завдань, зробити його поштивішим в українській спільноті, за допомогою актуалізації, та збільшити тираж. Підшукано фахового редактора та нав'язано контакт з рядом знаних економістів.

Проблема фінансів, здорожіння паперу й друкарні — це передумови виконання намічених плянів, це спонукає Головну Управу піднести ціну за передплату. По обговоренні і основній застанові над цим важливим питанням розбудови так потрібного українській спільноті одинокого суспільно-економічного органу, винесено ряд рішень, а між іншим схвалено прийняти на пост редактора „Нашого Світу" п. Данила Чайковського, відомого редактора з Европи, нав'язати контакт з економістами в справі співпраці, та поробити заходи, спільно з Відділами, розв'язати фінансові проблеми.

Основну частину нарад присвячено справі допомоги братам у Югославії та Польщі. Докладні інформації про цю проблему подав голова п. Степан Спринський, зокрема про Югославію на підставі звіту п. Йосифа Лисогора, який як представник ЗУАДКомітету, особисто відвідував цей терен, та з нарад Екзекутиви УККА, Дирекційної Ради ЗУАДК-у та Координаційної Ради Суспільної Служби.

П. д-р В. Палідвор інформував присутніх, як проходить збірка на цю ціль на форумі ОУА „Самопоміч". Виказується, що Відділи і Членство ОУА „Самопоміч" зі зрозумінням трагедії рідних братів щиро поставились до збірки. В короткому часі, лише один Відділ у Ню Йорку зібрав 26 пакунків і їх вислано прямо на вказані адреси в обіжнику, бо ще в той час переходовий пункт був нечинний, 2 авта одежі вислано до Ню Джерзі, на переходовий пункт ЗУАДК-у, де директором є голова Відділу ОУА „Самопоміч" п. дир. М. Коць. Відділ зібрав понад 1,000 дол. готівки. Є відомості, що інтенсивно діють і інші Відділи. Стверджено, що наші люди з проявом християнської любови жертвують дуже добрі й гарні речі.

Над цією справою вив'язалася жива і речева дискусія, в якій забирали слово всі присутні порадами, як цю важливу проблему розв'язувати в майбутньому.

Рішено, щоб цю допомогу координувати для добра справи і успішности зі ЗУАДКомітетом, який дістав дозвіл на транспорт даром.

Решено вислати обіжник до Відділів і членів з подякою за таку щировідданy співпрацю, з просьбою інтенсивно продовжувати допомогу, яку передбачається закінчити 1 квітня ц. р., та схвалено, щоб зібрані речі пересилати на переходовий пункт у Джерзі Сити, Н. Дж., а готівку на конто Централі ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку.

По розглянені біжучих справ наради закінчено о год. 10-ій вечора.

І. П.

Допоможім потерпілим українцям в Югославії!

Українська Молоде в ЗСА!

Конференція Центральних Молодечих Організацій, до якої належать: Організація Української Молоді — Пласт, Спілка Укр. Молоді Америки — СУМА, Об'єднання Демократичної Укр. Молоді — ОДУМ, Союз Українських Студентських Товариств Америки — СУСТА, Ліга Української Православної Молоді, Ліга Української Католицької Молоді, Ліга Української Молоді Північної Америки, Товариство Української Студіюючої Молоді — ТУСМ, Академічне Товариство „Зарево" та Союз Українсько - Американських Товариств — СУАСТ, на своєму засіданні 4-го лютого 1970 р. в Ню Йорку, прийняли слідуюче звернення:

На заклик Світового Конгресу Вільних Українців тепер переводиться допомогова акція нашим братам і сестрам в Югославії, які потерпіли від землетрусу та повені. Серед них є поважне число молоді, яка потребує негайної помочі. Ми не можемо дозволити, щоб стихійне нещастя мало негативний вплив на продовження розвитку молоді. Тому закликаємо все членство українських молодечих організацій негайно включитися в допомогову акцію, яку проводить Координаційна Рада Суспільної Служби при ЗУАДК. Про свою допомогову акцію звітуйте своїм Центральним Організаціям.

За Конференцію Центральних Молодечих Організацій

Інж. М. Семанишин
Координатор Молоді УККА

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. О. М-я, Клівленд: Прийміть та передайте хористам запевнення нашої глибокої вдячности за Ваше доброзичливе відношення до УНС та „Свободи". Коли мова про ціну оголошень, вона залежить від тиражу і від стажу газети. Односторінкове оголошення в „Ню Йорк Таймсі" коштує кілька тисяч долярів, а у Вашій місцевій американській газеті можете дістати таке саме оголошення за кількасот долярів.

ВШ. С. Д-ко, Боффало: Дякуємо за листа і матеріяли. Статті до 85-ліття нашого видатного діяча ми не надрукували в найкращому його власному інтересі — він належить до тих контроверсійних діячів, статті на пошану яких викликають повінь реплік. Нагода уродин ще найменше надається на те, щоб одного чи другого діяча „брати під лупу", що напевно сталося б у цьому випадку.

ВШ. О. Д-ко, Ричмонд: Ми самі з цікавістю прочитали довжелезний допис чому Ваша громада „зайшла в сліпий кут". Але, це суто льокальна справа і навряд чи читачі „Свободи" в Каліфорнії або в будь-якому іншому стейті були б аж так зацікавлені Вашими суперечностями, щоб їх так широко описувати. В додатку, у Вашому дописі багато всіляких обвинувачень і перед їх публікацією редакція була б зобов'язана, для порядку, все перевірити. З досвіду знаємо, що одна чи друга місцева установа має найкращі вигляди на полагодження своїх суперечностей в своєму власному нутрі. Спробуйте, щоб у Вашій громаді переважило те, з чим звертаєтеся до редактора: дорогий брате по крові і національності!

ВШ. Л. М., Вотерліт: Дякуємо за „Материнське звернення до СУМА в Ню Йорку". Думаємо, що публікацією цього звернення Ви і ми зробили б кривду нашій молоді, яка в цьому випадку може вважатись тільки жертвою календарних конфліктів її батьків. Звернення добре і правильне, але скероване не на ту адресу.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ...

● З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 27 лютого ц. р. відбудеться там перший із серії Музичних вечорів, запланованих новозаснованою групою трьох наших молодих піяністок, якими є: Марія Цісик, Марта Чапельська й Марта Цибик, усіх з високою фаховою музичною освітою. Цей перший Вечір буде складатися з таких точок: 1) Імпресіонізм в мистецтві — доповідь Ярослава Лешка, ілюстрована прозірками, 2) Імпресіонізм у фортепіяновій літературі — Марія Цісик і 3) Фортепіянове сольо Марти Чапельської. Наступний Вечір згаданої вгорі групи буде присвячений С. Людкевичеві. Початок о год. 8 веч.

Після довгої хвороби помер поет Андрій Малишко

Київ. — Дня 17 лютого 1970 р., після довгої хвороби, помер поет Андрій Малишко, народжений 1912 р. в м. Обухові Київської області. Андрій Малишко після початкової освіти вчився в медичному технікумі, закінчив літературно - філологічний факультет Київського педагогічного інституту, вчителював у м. Овручі, після військової служби з 1935 р. працював у редакціях різних періодичних видань. Під час війни працював у пропаґандивному відділі совєтської армії, вступив у комуністичну партію, по війні був членом Президії Спілки Письменників УССР, був вибраний до Верховної Ради УССР, мав шість різних совєтських орденів. Був нагороджений Шевченківською премією УССР і тричі — державною премією СССР за збірки поезій „Лірика", „За синім морем", „Дорога під яворами" і поему „Прометей". У 1940-х роках Андрія Малишка висували як „комсомольського поета", але по війні один час совєтські літературознавці атакували його за „національні ухили", які А. Малишко потім „виправляв", прославляючи комуністичну партію, Москву і т. п. Вихідець із селянської сім'ї на Київщині, Андрій Малишко тонко відчував і знав українську мову та народну творчість, часто використовуючи мовні народні скарби у своїх творах. Належав до групи українських поетів — П. Тичини, М. Рильського та В. Сосюри, з якої останнім при житті залишився ще М. Бажан. Хоч наймолодший з-поміж них віком, А. Малишко натерпівся в певні часи від режиму не менше своїх старших колеґ і зберіг себе фізично, підтримуючи в своїх творах той режим. За кордоном він відомий, як автор слів до пісні „Рушничок", музику до якої написав П. Майборода. Похований 19-го лютого на Байковому кладовищі.

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА в НЮАРКУ, Н. Дж.
ділиться сумною вісткою з Членами Товариства і Українським Громадянством,
що після важкої недуги відійшов у Вічність на 84 році життя

сл. п.
МИХАЙЛО ГАРАСЕВИЧ

учасник наших Визвольних Змагань і б. суддя.
ПОХОРОН відбувся в середу, 25-го лютого 1970 р. з похоронного заведення до української католицької церкви св. І. Хрестителя, а опісля на цвинтар Евергрін.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА в НЮАРКУ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. АМАЛІЇ МИКИЦЕЙ
незабутньої Мами нашої Дорогої Приятельки Олі Госвич,
складаємо 10.00 долярів
на потерпілих українців в Югославії.
Кірі і Роман СКОРОБОГАТІ
Ню Йорк, Н. Й.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 27 січня 1970 р. відійшов від нас на Вічний Спочинок,
наш Найдорожчий Муж, Батько, Сват і Дідуньо

бл. п. д-р
ТЕОДОЗІЙ КОМАРИНСЬКИЙ

Похорон відбувся дня 31-го січня 1970 р. на католицький цвинтар Gate of Heaven.

Цією дорогою висловлюємо нашу найщирішу подяку Веч. і Впр. о. Ігуменові д-рові Юліянові Катрієві ЧСВВ за Його молитви та похоронні відправи, Службу Божу та зворушливі прощальні слова в церкві св. Юра в Ню Йорку та відпровадження Покійного на Вічний Спочинок, Всч. і Впр. о. Маркові Дирді ЧСВВ за щирі слова про Покійного на Радіопрограмі Отців Василіян, Всч. і Впр. о. Ігуменові Орестові Засійбіда ЧСВВ з Гленкова і Преподобним Сестрам Василіянкам з Ню Йорку за прибуття і відмовлення молитов в погребовому заведенні Петра Яреми.

Наша щира подяка Президентові Т-ва Українських Правників в Америці Вп. п. д-рові Б. Дзеровичеві, Голові ОбВУА Вп. п. д-рові І. Козакові, радникові суду — судді Вп. А. Слижеві — за прощальні слова над домовиною.

Не менш щиро дякуємо Марійським Дружинницям за відмовлення Вервички в погребовому заведенні, всім нашим Рідним, дорогим Приятелям і Знайомим, зокрема нашим дорогим Землякам з Городенки, Снятина і околиць, за вислови співчуття та останню прислугу Покійному.

Щиро сердечно дякуємо Вп. п. меценасові Львові Крушельницькому за зорганізування хору, який звеличав похоронні відправи.

Сердечна подяка Українсько-Американській Жіночій Допомоговій Організації, яка своєю численною участю прощала Покійного.

Дякуємо за квіти, дякуємо за пожертви на Служби Божі та датки на цілі потерпілим від землетрусу в Югославії та на собор св. Софії в Римі й інші добродійні цілі. Дякуємо за вислови співчуття так особисті як й письмові, які наспіли і дальше наспівають до нас.

Спасибі погребовому заведенні п. Петра Яреми за зразкове переведення похорону.

Ми не в силі висловити нашої подяки і вдячности Друзям, Знайомим і Приятелям, які чи то молитвами, чи пожертвами чи словами, причинились до звеличання пам'яті Покійного та прийшли нам з розрадою й поміччю у нашому безмежному горю.

Просимо Всевишнього, щоб нагородив Вас усіх своїми ласками та щедротами.

Опечалені —
дружина ДАРІЯ, Дочка, Зять і Родина

ЗБІРКОВА АКЦІЯ НА ДРУГУ КАТЕДРУ В ГАРВАРДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

формував, що цей відділ зможе виконувати нормальну свою функцію тільки тоді, як матиме кваліфікованого бібліотекаря. Тут з допомогою прийшов припадок, як до проф. Пріцака зголосився заможний американець, який пожертвував 20.000 долярів, щоб забезпечити кваліфіковане обсадження українського відділу в Гарвардській бібліотеці на перших два роки.

Видавничі справи

Справу видань в рямках українських студій в Гарварді вирішує Гарвардський Комітет цих студій з проф. О. Пріцаком на чолі. Треба багато видавати і перевидавати, бо є великі недостачі в українській джерельній науковій літературі. Програма видань натрапляє на різні труднощі. Перевидаючи рідкісні старі твори, їх треба забезпечувати відповідними вияснeннями і заввагами, треба, в більшості випадків, приготовляти індекси. На це потрібно кваліфікованих сил. Коли мова про оригінальні твори українських науковців, вони, на жаль не завжди признають речениці. Проте, справа поступово наладнується. Створено пост асистента редактора, на який заангажовано Андрія Витвицького, внука покійного президента УНР в екзилі. Гарвардські видання українських серій вже започатковано виданням працею Федора Савченка: „Заборона українства 1876", яку надруковано на дуже догідних умовах під фірмою Гарварду в мюнхенському видавництві Вільгельма Фінка. В запланованій серії на найближчу мету є 15 томів наукових праць. Після повного наладнання видавничих справ в Гарвардських серіях українських студій появлятиметься щонайменше 25 томів наукових праць річно.

Що дальше? Великого бажати!

Під час дальших дебат найбільше уваги віддано потребі та можливостям прибирати в найкоротшому часі, ще цього року, дальшого пів мільйона долярів на встановлення другої катедри українських студій, за якою прийде третя катедра і створення Інституту українських студій. Зроблено перший великий крок, ми навчились „великого бажати". Збірка на ФКУ показала, що нам жертвенний загал справді спроможний на великі діла. Найкращим прикладом може послужити д-р Ілля Мула в Чикаго, який впродовж приблизно одного тижня потрапив зібрати на ФКУ понад 40,000 долярів. Досі приблизно 5,000 осіб склали свої пожертви на ФКУ. Ми легко могли б цю кількість подвоїти, якщо б тільки кожний з дотеперішніх жертводавців постарався придбати ще одного. Це й повинно бути метою в дальшій збірковій акції. Тоді збірка одного мільйона долярів річно не буде проблемою. На списках жертводавців подавляючу більшість становлять ті, що поселились в цій країні після другої світової війни. Це тому, бо до давніших поселенців та народжених в Америці ми або не звертались, або не вміли до них підійти. Наладнання цієї справи буде чергововим великим успіхом не тільки для ФКУ, але й для всієї громади.

У підготові для нової великої збіркової кампанії у вересні цього року, Екзекутива ФКУ повинна подбати про видання своєрідного "Who Is Who?" своїх дотеперішніх жертводавців. Це вимагатиме деякого видатку, але він сторицею виплатиться. До речі, дотеперішні усі адміністраційні видатки ФКУ виносять заледви пів відсотка від зібраної суми. Ніхто з американців у це не повірив би.

Треба припильнувати справу „дорівняльних фондів" ("Matching Funds"), що їх признає багато американських підприємств, дорівнюючи або й збільшуючи вдвоє пожертву свого працівника.

Підсумки

Предсідник зборів інж. Корчинський, після дискусії, зробив кінцеві підсумки з'їзду, що мають бути оформлені в резолюціях:

1. З'їзд відмічує зусилля та висловлює признання і подяку Екзекутиві, працівникам і жертводавцям ФКУ за започаткування історичного діла, що має завершитись встановленням трьох катедр та Інституту українських студій в Гарвардському університеті.

2. З'їзд з вдячністю і признанням стверджує прихильне відношення до справи українських студій в Гарвардській українських установ і української преси та висловлює впевненість, що таке відношення продовжуватиметься і в майбутньому.

3. З'їзд висловлює подяку і повну проф. д-рові Омеляновi Пріцакові за його найбільший вклад в оформлення та ведення українських студій в Гарварді.

4. З'їзд рекомендує Екзекутиві ФКУ нав'язати тіснішу співпрацю з українськими Церквами та прохати їхньої активної допомоги в збірковій акції.

5. З'їзд рекомендує створити платний і повночасний пост організаційного референта, який координував би та вів би збіркову акцію.

6. З'їзд відмічує потребу та пропонує продовжувати діяльність Наукової Ради ФКУ.

Після дальших формальностей та короткого слова поодиноких референтів і господаря з'їзду, наради закінчено пізно вночі співом гимну „Ще не вмерла Україна".

Після З'їзду відбулися ще короткі наради Екзекутиви ФКУ, на яких розглянено та прийнято рекомендації З'їзду і рішено негайно приступити до їх виконання.

НЮ ЙОРК — ШЕВЧЕНКОВІ

1-го березня Комітет Об'єднаних Організацій Великого Ню Йорку відзначає Шевченківські роковини.

Минулого року шевченківська імпреза в Ню Йорку принесла небувалий успіх. Публіка, що по береги виповнила простору залю Фешен Інституту, вийшла з естетичним задоволенням і великим моральним піднесенням. До успіху причинилася у великій мірі нова форма імпрези. До того часу шевченківські свята проходили здебільшого у формі т. зв. академій з доповідями та різнородною програмою (часами, ніде правди діти, й нестилевою). Ця форма святкування перестала притягати молодь, почала притуплюватися зацікавлення слухачів, бо все йшло втертим, шаблоновим шляхом. Треба було пошукати за новими ідеями, за новою формою! І тут повелося нам.

Головним виконавцем цьогорічної Шевченківської імпрези став таки сам Шевченко, — його невмируще слово. Слово Шевченка інтерпретує наша молодь зі Студії Мистецького Слова Л. Крушельницької з допомогою хореографічних рухів (Рома Прийма-Богачевська), музики І. Соневицького та сценічного оформлення (декорації та освітлення) молодого інженера-електрика Володимира Касіяна, який сам колись студіював мистецтво. Слово Генія інтерпретує й наш Корифей театрального мистецтва, майстер слова Й. Гірняк (заспів „Думи мої", „Чигирин", малий „Сон" і „Заповіт").

Тематика першої частини — це доля дівчини і матері в творах Шевченка. Остання прем'єра „Сова" ілюструється першим раз сольоспівами. Молода співачка Х. Осадца-Павксіс, меццо-сопрано, абсольвентка Джуліярду, виконає дві оригінальні пісні І. Соневицького „Колискову" („Є-е.., мо-лі!...") та пісню божевільної матері („Змія хату запалила...").

В другій частині програми інша новинка — „Розрита могила" у виконанні Балетної школи Р. Прийми-Богачевської. Ця хореографічна картина з центральною постаттю Землі — України, що породила добрих і лихих дітей, проходить на музиці Н. Нижанківського „Прелюдія і Фуга".

Останню частину виповнюють чотири „Давидові псалми", переплетені музикою „Хоралу" І. Соневицького, що вливаються у фінал з „Заповітом" (читає маєстро Й. Гірняк) на звуковому фоні невмирущої мелодії.

Отже програма нова, форма — нова. Молодь вивчає, пізнає Шевченка, поринає в глибини його задумів, любить його та подивляє актуальність тематики.

І. Сон

З листа учительки з України

До Канади надійшов з України лист, частково опублікований у найновішому українському журналі за кордоном — „Нашій Дорозі", ч. 1/1970, органі Ліги Українських Католицьких Жінок. У статті Тетяни Григоришин під назвою „Лист" наведено такий уривок з того листа: „Будьте Ви там, далеко від нас, нашими „емісарами", представниками нашого славного минулого і нашої культури перед чужинецьким світом. Розказуйте їм про те, чого ми не в силі розказати, бо ворог закриває нам уста, а тих, що поважилися говорити правду, карає й жорстоко гнобить. Ви там, хоч далеко від нас, але з Вами пов'язана вся наша надія на наше остаточне визволення. Будьте сильними! Правда заперемогла, ось зріє ворог збитою сильнім. Тепер звітрія відбиває наступ нового, але вже змодернізованого Джін Гіс-Хана. Найбільше він боїться правди про Україну".

„Отож, нехай наша молодь так, як колись студенти-юнаки, що загинули під Крутами, єднається і допомагає відбивати чорну навалу. Віримо в остаточну перемогу так само, як ми тут віримо. Я хоч і старша віком, але духом все молода — і з Вами"...

Дипломові іспити з української мови в Манітобському університеті

З початком квітня ц. р. відбудуться дипломові іспити з української і інших мов у Манітобському університеті. Іспити призначені для тих, що знають українську мову в слові й письмі, але не мають змоги відвідувати викладів в університеті. Зголошення до іспитів приймає Реґістратура Манітобського Університету. На літній семестр в цьому році передбачені два кредитовані курси з українознавства й один курс російської мови. Зголошуватися можна вже тепер на адресу Літньої Школи Манітобського університету в Вінніпегу.

Українці в Бібліотечному Комітеті Вінніпегу

Вінніпег. У приміщенні Міської Ради відбулося 28-го січня інавгураційне зібрання Комітету Публічної Бібліотеки, під час якого вибрано на голову радного П. Парашина, а в склад Комітету запрошено проф. Яр. Рудницького як представника громадянства Північного Вінніпегу.

Виставка жіночих видань в УВАН

Вінніпег. Після успішної виставки видань Ів. Котляревського, що її впродовж 5 місяців оглянуло понад 250 осіб, відкрито в неділю 1-го лютого в приміщенні УВАН у „Домі Науки" виставку видань УВАН авторства жінок, або про жінок. Виставлено такі праці: К. Антонович (3 назви), М. Антонович - Рудницька (1 назва), Ю. Войчишин (1 н.), О. Войценко (3 н.), А. Ключко-Франко (1 н.), О. Дучимінська (1 н.), О. Негрич (1 н.), О. Копач (1 н.), М. Овчаренко (1 н.), І. Герус-Тарнавецька (2 н.), та ін. Крім цього на виставці є праці Ю. Шереха про Олену Курило й Ів. Розгона про Валентину Радзимовську.

Українець — член наукового Японського Товариства

Як подала місцева „Вінніпег Трібюн" (з 3 лютого), між 4 канадійськими вченими — членами Японської фонетичної Асоціяції в Токіо є один українець проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу. На чолі асоціяції стоїть сенатор японських мовознавців проф. Д. Оніші в Токіо.

„Перша книжка Лесі Лисак, що напевно зверне на себе увагу нашої читацької публіки. Зібрані в ній оповідання, літературні фейлетони, етюди. У широкій розмаїтості тем, що їх розкриває авторка в „Терпких пахощах" — вона сама та її юність, наші „сірі" та визначні люди, наша молодь, якою можна гордитись.

Глибокою тугою за прекрасною Україною, „соняшною меляхолією" перейняті Лесині оповідання, де з однаковою любов'ю знаходить вона місце для речей великих і малих. А любов до свого, рідного, до народу і його землі зветься патріотизмом. І тому оповідання Лесі Лисак не тільки сентиментальні, але й патріотичні".

Ілюстрації Богдана Титли. Стор. 344. Ціна $5.00 і 12 центів кошти пересилки. Замовлення слати до:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 28-го ЛЮТОГО 1970 р.

ВІЛМІНГТОН, Дел. Річні збори Б-ва св. Володимира — 173 Відд. о год. 7-ій веч. в парохіяльній залі церкви св. Миколая при 800 Лі Блвд. На порядку: вибір Управи на 1970 р. та вибір делегата на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — І. Валанчук, голова, П. Щерба, секретар.

ТОРОНТО, Онт. Канада. Річні загальні збори Т-ва ім. Кардинала Йосифа Сліпого — 407 Відд. о год. 7:30 веч. в церковній залі при 515 Бродвю Аве. — В. Шаран, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Збори 340 Відд. Українців Євангеликів о год. 7-ій веч. в церковній залі Євангельської Церкви при 239 Сант 20-та вул. На порядку: вибір делегата і заступника на 27 конвенцію УНС. — І. Тонканюк, предс., Стефанія Букшована, секр.

НЕДІЛЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ГЕМТРЕМК, Міш. Збори 20-го Відд. Т-ва Згода о год. 1-ій по пол. в церковній залі Непорочного Зачаття. На порядку — вибір делегатів на 27 конвенцію УНС. — Р. Куропась.

ПОНЕДІЛОК, 2-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори 216 Відд. ім. Сірого Лева о год. 7:30 веч. у Пластовому Домі при 10-ій і Данкеннон вул. Звичайний порядок нарад включає вибір нової управи. Одну годину після заповідженого часу, збори відбудуться без огляду на число присутніх. Після зборів відбудеться вибір делегата та заступника на 27 конвенцію УНС. — Ю. Богачевський, гол., В. Оденжинський, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6327. Прибули всі вожді на нараду

До села мото-мотів прибувають вожді численних племен, викликані, на їх думку, їхніми знахурами.

Мої приятелі, вожді Меду, Тут і Гіво, вітають вас! Також Тарзан вівідує нас з своїм приятелем вождем Диким Котом з-поза великої води!

Хто ці люди, що їх ви пов'язали, як диких свиней? Де наші мужі „обія"?